

Milica Vasić

*doktorand na Odeljenju za etnologiju i antropologiju
Filozofski fakultet Univerzitet u Beogradu
milicavasic@sezampro.rs*

Narativna analiza diskursa o BDSM homoseksualnim porno isečcima Manhunt kategorije

Apstrakt: U ovom radu analiziram idealtipsku priču koja predstavlja okosnicu radnje porno klipova s interneta Manhunt kategorije, primenjujući analizu narativa Kloda Bremona. Rezultati pokazuju da je moguće pomenuti teorijski model primenjivati i kod sadržaja vizuelne i masovne kulture uz određene modifikacije i uvažavanje šireg konteksta samog narativa. Analiza narativa ukazuje je na značaj istraživanja pornografskih kategorija na internetu, jer nas rad vodi do dubinske analize distribucije moći na relaciji homoseksualno-heteroseksualno u virtuelnom okruženju.

Ključne reči: analiza narativa, Klod Bremon, Manhunt porno filmovi, homoseksualnost, distribucija moći

"Pornography is human imagination in tense theatrical action;
Its violations are a protest against the violations of our freedom by nature."¹
Camille Anna Paglia

Uvod

Na samom početku istraživanja pornografije bitno je jasno razgraničiti ovaj pojam od erotike koja je svakako duže zastupljena u istoriji ljudske civilizacije. Eksplikacija ove činjenice nalazi se u samoj etimologiji reči *pornografija*, koja se izvodi iz grčkog: *πόρνη* ili *πορνεία* (u značenju prostitutka ili prostitucija) i *γραφήν* (zabeležiti ili ilustrovati), što bi značilo *opisivati ili ilustrovati prostitutku*, odnosno prostituciju. Dakle, preduslov za pojavu ovog fenomena bio je napredak civilizacije u smislu pojave pismenosti ili nekoliko koraka pre toga grafičkog predstavljanja života. Teško je tragati za istorijskim korenima pornografije, pošto je ova pojava često bila obavijana velom srama, izopačenosti i konačno zabrane. Svakako, ova činjenica nikako ne

¹ Pornografija je ljudska imaginacija u napetom delovanju nalik na teatar. Njene povrede su protest protiv kršenja naše prirodne slobode.

treba da nas obeshrabruje, jer kao što se tvrdi u jednoj američkoj studiji o pornografiji, neke fantazije su više kažnjavane od drugih, u zavisnosti od toga gde i kako ih izivite: sve dok je vaša fantazija u potpunosti fiktivna, ona može biti i umetnost (Vilijams 2005, 721). Čini se kao da do pornografije može da se stigne preko umetnosti, odnosno da je ovaj fenomen utkan u mnogobrojne tekovine čovečanstva koje nisu bile podvrgnute cenzuri. Ove činjenice ohrabruju istraživača kada pokušava da opravda svoju istraživačku radoznalost za pornografske sadržaje, jer pornografija mora biti čitana kao artefakt, kao kulturni objekt, kao predstava činova pre nego kao sami ti činovi (Ibid, 735). Samo letimičan pogled na pregršt pornografskih kategorija, kao što su prevara, incest, silovanje, ukazuju na široko, neistraženo polje najrazličitijih društvenih odnosa, skrivenih značenja, fetišizovanih uloga moći, itd. Danas o pornografiji možemo, a često i moramo govoriti kroz prizmu tržišta koje iz dana u dan, naročito u virtuelnom svetu interneta, zauzima sve značajnije mesto. Za razliku od masovnih medija internet je multikomunikativan fenomen (Štambuk 2005, 325), zahvaljujući kome je pornografija dobila jedno od najznačajnijih mesta na mreži, postavši dostupna kako za konzumiranje, tako i za *amatersku live proizvodnju* pornografskog sadržaja putem servisa za produkciju najraznovrsnijeg video materijala koji se emituje uživo². *Koegzistencija* vrednosnih, kulturnih, političkih i svih drugih različitosti na internetu (Ibid, 326) omogućila je najrazličitiju ponudu za sve ukuse i fantazije, ali istovremeno ova činjenica oduzela je moć cenzuri i redu na tržištu, te je moguće pornografske sadržaje konzumirati potpuno besplatno, što je glavni faktor koji je doprineo procvatu pornografije na internetu. Potkrepljenje teze o pornografskoj hiperprodukciji pružaju nam komparativni podaci po kojima se godišnje u Holivudu snimi oko 400 filmova, dok se brojke u pornografskoj industriji kreću između 10.000 i 11.000 filmova³.

U bogatoj istoriji pornografije, najznačajniju prekretnicu nalazimo u tački susretanja s razvojem interneta, koji je društvo počeo da senzibilise na nepomirljive različitosti. U američkoj političkoj liberalnoj paradigmi prezentacija seksualnih manjina u opštim kulturnim tokovima postala je znak napretka. Iako su sadomazohističke pornografske kategorije polako dobijale svoj prihvatljiv oblik putem masovnih medija u Americi, uvek se verovalo da se iza

² Servisi poput cam4.com portala omogućavaju kako posmatranje trenutnog emitovanja pornografskog sadržaja, tako i proizvodnju istog. Ovde se može govoriti o proizvodnji, jer postoje opcije da autora gledaoci nagrađuju žetonima (tokens-ima) koji se mogu unovčiti, a na svakom pojedincu je da odluči koliko će truda i opreme uložiti u svoje emitovanje.

³ Podaci su preuzeti iz predgovora zbornika *Porn studies*, koji je uredila Linda Williams.

BDSM-a⁴, koji pored sadomazohizma uključuje i dominaciju i ropstvo, nalazi nešto još zabranjenije i realnije. U svakom slučaju ova pornografska kategorija obećavala je neobičnu fantaziju koja je mogla, golicajući maštu običnog građanina, da ga izvede iz standardnih okvira socijalno skrojjenih tela gde se istovremeno suprotstavljalo *normalnoj*, prokreativnoj i heteroseksualnoj seksualnosti (Weiss 2006, 127). Upravo iz tog razloga nije bilo teško zamisliti da se ova vrsta zabave i uživanja lako kombinovala sa homoseksualnim sadržajima i nesmetano širila virtuelnom mrežom. Ono što je posebno zanimljivo u jednoj mešavini BDSM-a i homoseksualne fantazije dominacije nad *straight* (heteroseksualnim) muškarcem, odnosno Manhunt (lov na muškarca) pornografskoj kategoriji, jasno je očitavanje obrnute distribucije moći, na relaciji homoseksualno-heteroseksualno, u odnosu na realne društvene okvire.

Istorija fetišizacije heteroseksualnih muškaraca u homoseksualnoj pornografiji ima dugu tradiciju, počevši od legendarnog autora stripova *Tom of the Finland* u kojima su česte teme zarobljavanje i silovanje *straight* muškaraca. U novije vreme mogu se sresti autori japanskog *Bara*⁵ žanra u strip stvaralaštvu. Jedan od znamenitijih autora ovog žanra, Tegame, u svojim delima obrađuje teme s ekstremnim scenama nasilja nad, uglavnom, *straight* glavnim likom koji je ponižen, zlostavljan i silovan, te doveden do potpune socijalne dekadentnosti kroz zavisnost od seksa. Na osnovu pojave fetišizacije *straight* muškarca, koja se može sresti u homoseksualnoj pornografiji, otišlo se korak dalje ka želji da se heteroseksualan muškarac ponizi, potčini i konačno preobradi, odnosno predomisli u pogledu svoje seksualnosti, kao što to i pomenuti strip autori skiciraju u svojim pričama. Sve pornografske klipove s takvim zapletom uslovno ćemo nazvati *Manhunt pornografskom kategorijom*.

Idealtipska priča Manhunt kategorije

Dakle, predmet ovog rada je homoseksualna fantazija o heteroseksualnom muškarcu u Manhunt pornografskoj kategoriji. Polazeći od opšte hipoteze da se teorijski model analize narativa francuskog semiotičara Kloda Bremona (Claude Brémond) može primeniti i kod analize pornografskog sadržaja, dolazimo do cilja ovog rada koji nastoji da ponudi razumevanje aktuelnog odnosa homoseksualaca prema heteroseksualnom društvenom okruženju kroz analizu

⁴ BDSM je skraćena za pornografsku kategoriju: *bondage and discipline, dominance and submission, sadism and masochism* (vezivanje i disciplina, dominacija i potčinjavanje, sadizam i mazohizam). BDSM uključuje široki spektar aktivnosti, formi međusobnih odnosa i različite subkulture.

⁵ Pornografski stripovi namenjeni homoseksualnoj publici, prepoznatljivi po prenaplašeno mišićavim telima.

univerzalne homoseksualne fantazije plasirane kroz Manhunt (lov na muškarca) pornografsku kategoriju na internetu. Feministički orijentisane autorke poseban značaj su davale homoseksualnom videu videći u njemu ravnopravnost koja se manifestuje u osećaju heteroseksualnog muškarca koji posmatra homoseksualne pornografske sadržaje (Williams 2004, 20). Upravo u Manhunt pornografskoj kategoriji osećanja mogu biti pojačana i autentična, jer se heteroseksualan muškarac stavlja u potčinjenu ulogu i gledajući taj video može da shvati kako se žene osećaju gledajući *straight hardcore* pornografiju.

Pornografski video dobro je diverzifikovan, počevši od specifične *sm, bondage, geriatric, fat, ethnic, interracial* do *main stream* hetero produkcije i već duže vreme popularne produkcije *gay* videa koja privlači broj konzumenata koji daleko prevazilazi kategoriju malog specijalizovanog tržišta s inventivnim autorima (Williams 2004, 2). Za potrebe ovog rada za građom se tragalo na internetu, ali uz prethodno informisanje, kroz kratke nestrukturisane intervjue, s prigodnim uzorkom pripadnika BDSM subkulture homoseksualne orijentacije u nekoliko beogradskih klubova na čijim web adresama je moguće pronaći pornografske klipove koji sadrže elemente Manhunt priče.

Građa je prikupljena u periodu od juna do avgusta 2011. godine u dve faze: informisanje o web stranicama s Manhunt pornografskom tematikom i pregledanjem pornografskog sadržaja odabranih na sajtovima⁶. U pomenutom periodu pregledani su video klipovi na sledećim web stranicama: www.xtube.com, www.tubegalore.com, www.maletube.com, www.xmaster.com, www.gay-torrentsnet.com, www.boundinpublic.com. Nakon nekolicine odgledanih video klipova na različitim sajtovima zaključeno je da se u svim video klipovima ponavlja identična dramaturška (stereotipna) struktura, te je odlučeno da građa bude prezentovana u vidu idealtipske priče⁷ koja prati osnovni zaplet fantazije koja je predmet analize.

Idealtipska priča

Živeše Mladić s izabranicom svoga srca. Srećni bejaše njihovi dani, strast i smeh idahu ruku pod ruku. Ono što naš junak ne znade je da Lovac, koga on često viđaše, ima srce samo za njega i ni za jednoga drugog. Dugo Lovac gledaše Mladića čekavši da i on tu ljubav uvidi, ali uzalud. Mladić beše slep za Lovčevu strast. Jednog dana Lovac, ne mogavši više da izdrži, razape lance da se Mladić u njih sveže i sede da čeka Mladića. Posle dugog čekanja, Mladić se u zamku

⁶ Sajtovi na kojima je prikupljena građa za analizu odabrani su iz korpusa prikupljenog na terenu uvažavajući dva kriterijuma popularnosti: brojač gledanja klipova i visoka produkcija (HD sinmci, režija, profesionalni glumci).

⁷ Idealtipska priča je namerno ispričana stilom bajke, da bi se potcrtao bajkoliki sadržaj ove narativne vizuelne fantazije.

uhvati i Lovac ga, otevši, odvuče u svoju kolibu. Mladić skinut do gole kože i u teške lance uvezan stade da moli Lovca da ga pusti, na šta ovaj reče: "Ti ni ne znaš da si nesrećan i da si sam sebi najgori neprijatelj. Pokazaću ti svoju čežnju i ljubav i pomoći ću ti doznaš šta ti je uistinu srcu drago." Mladić na to uzdrhta i reče da voli nikog drugog do svoju dragu. Lovac se nasmeja i stade ga šibati, vrelim voskom polivati, klještima pritiskati, svojim polnim organom kušati i volju mu lomiti. Posle nebrojeno sati, opet stade Mladić Lovca moliti da stane, ali Lovac beše neumoljiv i reče mu: "Zašto moliš da stanem, Mladiću, kada tvoja muškost pokazuje uživanje iako tvoj um ne želi to da prihvati." Mladić se tada zamisli i setivši se kako je potajno pogledavao Lovca, shvati da je Lovac sve vreme u pravu. Zatim Mladić priznade svoju ljubav Lovcu i time razbi okove koji su svezivali njegovu dušu te prigrlj Lovčeve okove kao iskrenu težnju srca. Na to se Lovac saže i strasno poljubi Mladića posle čega konačno usledi dugo očekivan vrhunac uzajamne ljubavi. Jutro osvanu, a u Lovčevoj kolibi Mladić i Lovac probudiše se srećno zagrljeni.

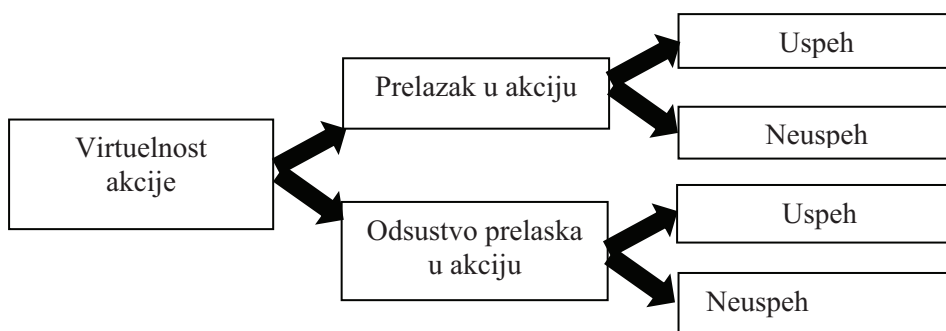
Analiza porno narativa po metodi Kloda Bremona

Francuski semiotičar Klod Bremon je razmatrao mogućnost razvijanja modela narativne analize koji će moći da poboljša Propov model jednodimenzionalnog razvoja kompozicije⁸, tako da omogući tumačenje alternativnog razvoja narativnih putanja i događaja a koji se ne svode nužno na funkcije Vladimira Propa "borba – pobeda – razrešenje", što je stvar "društvenog očekivanja, a ne i logike stvari" (Bremond 1973, 131-135; Antonijević 2010, 105-107). Junak može i da izgubi ili da ne odreađuje, a može da postoji i više aktera koji svojim delima međusobno utiču na buduće odluke jedni drugih, tako da je ponekad neophodna analiza jednog ili više simultanih ili sukcesivnih tokova koji prate različite likove, a ne samo glavnog junaka. Tako, svaki akter postaje junak za sebe. Po Bremonu, minimalna strukturalna jedinica nije funkcija kao kod Propa, koja se definiše kao "postupak lika određen s tačke gledišta njene važnosti za tok pripovedanja" (Prop 1982), već je to *narativna sekvencija* koja u sebi sadrži funkcije uslovljene dotadašnjim događajima i interesom onog ko ih sprovodi, a koja otvara mogućnost suprotne ili kontradiktorne akcije. Stoga, po Bremonu, likovi u priči prema svom ponašanju mogu biti *aktivni* ili *pasivni*, *voljni* ili *nevoljni* akteri, *protagonisti* ili *antagonisti* što, kroz razvoj narativnih sekvenci, omogućuje "psihološku ili moralnu evoluciju ličnosti" (Bremond 1973, 134-135).

⁸ I inače, Propov metod sintagmatske analize kompozicije bio je kritikovan kao restriktivan u smislu striktno određenih akcija i uloga tako da se mora prilagođavati u odnosu na drugačije vrste narativa, pogotovo filmskih, nego što je to usmena narodna bajka koju je Prop analizirao (Price 2010).

Upravo ovakvo alternativno posmatranje uloga i akcija likova u priči, gde se izbegava jednodimenzionalno određenje junaka i protivnika i njima pripadajućih postupaka, pokazalo se korisno za analizu porno diskursa te stoga i izbora analitičke metode Kloda Bremona. Na taj način, analizom porno narativa Manhunt kategorije pokušaćemo da pokažemo da nije moguće slediti linearnu moralnu šemu junak-protivnik, kako je to Prop pokazao za bajku, već da se moraju uneti izmene koje će relativizovati ove uloge i omogućiti adekvatniju vrednosnu procenu akcija odgovarajuću specifičnom narativnom kontekstu koji se javlja u BDSM porno filmovima. Drugim rečima, poseban žanr ovih filmova zahteva drugačiji analitički pristup određenju konceptualnih, etičkih i vrednosnih postupaka aktera priče, a što nam omogućava alternativna putanja narativnih sekvenci i pretpostavka psihološke evolucije ličnosti u metodu Kloda Bremona.

Elementarna narativna sekvenca ili narativni proces po Bremonu sastoji se od tri stadijuma razvoja – virtuelnost akcije, prelazak u akciju i postignuće (Bremond 1973,131-132) (videti sliku 1).

Slika 1. Elementarna narativna sekvenca (trijada procesa)

- 1) Virtuelnost akcije je mogućnost da se neka akcija realizuje. Podrazumeva početnu situaciju kao i motive aktera.
- 2) *Aktivni lik voljno* ili *nevoljno* preduzima neku akciju. Odsustvo prelaza u akciju ili nevoljno prelaženje u akciju nastaje usled neznanja ili nesporazuma. Korelativnu aktivnu ulogu ima lik koji utiče na pasivnog aktera, poboljšavajući ili pogoršavajući njegovu situaciju, štiteći ga ili ometajući. *Pasivni lik* trpi nečiju akciju, kao *korisnik* ili *žrtva*, pri čemu se njegovo stanje poboljšava ili pogoršava, očuvava ili ometa.
- 3) Uspeh ili neuspeh akcije predstavlja uticaj same akcije i otvara mogućnost stvaranja novih semantičkih kombinacija, tj. novih tokova i procesa. Proces i narativ mogu da se dodatno završe nagradom ili kaznom. Završetak svakog procesa dovodi do evolucije lika u znanju, postupcima i/ili sredstvima.

Pre analize potrebno je odrediti koji sve likovi, odnosno subjekti postoje. U slučaju aktivnih likova, potrebno je odrediti i koje ih akcije karakterišu, kao i voljnost njihovog činjenja, dok je u slučaju pasivnih likova potrebno odrediti njihovu sudbinu i vrstu uticaja koji trpe. Na kraju je potrebno odrediti nagrade, kazne, uspeh ili neuspeh akcija. Svaki lik ima svoj sintaktički niz. Premda je odnos među nizovima uzročno-posledični, međusobno mogu biti u različitim distribucijama: sukcesivni (jedan za drugim), simultani (dve sekvence se odvijaju istovremeno pokazujući da isti materijalni proces ima različite funkcije posmatran s dve različite tačke gledišta) i ulančani (isprepletani, tako da se jedna narativna sekvenca odvija unutar druge narativne sekvence bilo da omogućava završetak osnovne akcije ili da ga sprečava) (Bremond 1973, 132).

Značaj Bremonovog metoda počiva u mogućnosti da se prati više tokova i više likova, kao i formiranje proizvoljnih akcija. Bremonov sistem u sebi ima implicitno ugrađene vremenske trenutke odvijanja, dok se odnosi između likova i njihovih akcija mogu vrlo lako uočiti.

Narativna analiza

Uloga Lovca:

Lovac je aktivan lik. Njegove akcije su:

- Otimanje Mladića
- Preobražavanje Mladića – Korelativna aktivna uloga

Osim što je aktivan, lovac je i voljan akter zato što namerno i svesno preduzima akciju i zato što utiče na situaciju.

Protagonista: Izjavljivanje ljubavi i pružanje pomoći (reči i namere)

Antagonista: Otimanje, iskušavanje i kažnjavanje (neposredna dela)

Uloga Mladića:

Mladić je aktivan i pasivan lik. Kao aktivan lik njegove akcije su:

- Opiranje Lovcu
- Unutrašnja borba
- Trenutak preobražaja

Mladić je nevoljan akter zato što ne utiče direktno na situaciju i zato što je onaj koji je nateran da trpi uticaj koji se na njega vrši i kome on pokušava da se suprotstavi.

Mladić je pasivan:

- Zato što je žrtva otimanja
- Objekat iskušavanja, kažnjavanja i transformacije.

Prolazi kroz proces uticanja kroz zadovoljstvo i nezadovoljstvo, kao i kroz nadu i strah.

Protagonista: Onaj koji je otet, iskušavan, kažnjava, onaj koji se suprotstavlja i na kraju podleže uticaju i menja se.

Niz iz pozicije Lovca koji je voljan aktivni protagonista:

I Epizoda:

- Virtuelnost akcije (da se otme Mladić)
- Lovac prelazi u akciju (postavlja zamku)
- Uspeh preduzete akcije (Mladić je otet).

II Epizoda:

- Virtuelnost akcije (da se Mladić zaljubi u Lovca /prihvati njegovu ljubav /predomisli se u pogledu seksualne orijentacije)
- Lovac prelazi u akciju (muči ga)
- Neuspeh preduzete akcije (Mladić se suprotstavlja, ne menja mišljenje)

III Epizoda:

- Virtuelnost akcije (da se Mladić zaljubi u Lovca /prihvati njegovu ljubav /predomisli se u pogledu seksualne orijentacije)
- Lovac prelazi u akciju (nudi Mladiću izlaz ili rešenje)
- Uspeh preduzete akcije (Mladić se predomislio i prihvatio Lovčevu ljubav)

Niz iz pozicije Mladića koji je aktivan/pasivan protagonista:

I Epizoda:

- Virtuelnost akcije (mogućnost da se izbegne zamka)
- Odsustvo akcije (zamka nije primećena ni izbegnuta – odsustvo akcije usled neznanja)

II Epizoda:

- Virtuelnost akcije (da Mladić podlegne iskušenju i mučenju da bi promenio svoju seksualnu orijentaciju)
- Preduzimanje akcije (otpor)
- Uspeh preduzete akcije (ne menja seksualnu orijentaciju)

III Epizoda:

- Virtuelnost akcije (da Mladić podlegne iskušenju i mučenju da bi promenio svoju seksualnu orijentaciju)
- Preduzimanje akcije (podleganje iskušenju i prihvatanje)
- Uspeh preduzete akcije (Mladić menja seksualnu orijentaciju)

Po načinu pripovedanja, priča se može podeliti na dva dela.

Prvi deo (tabela 1), odnosno Epizoda I, ima formu kratkog jednoepizodičnog predanja (v. Antonijević 2010, 111-116). Kompozicija je jednostavna: sastoji se od osnovne Bremonove sekvence kojom se uspostavlja ili remeti postojeća ravnoteža (u našem slučaju ona se remeti).

Drugi deo (tabela 2), odnosno Epizode II i III, ima formu legendarne priče (v. Antonijević 2010, 103-109). Likovi u tradicionalnoj legendarnoj priči su ljudi i više sile, a asimetričan odnos prilikom njihovog susreta je upravo srž pripovetke, dok su radnja i poruka moralno-religiozne prirode. Naš slučaj je analogan legendi gde junak biva iskušavan od strane više sile, s tim što je "viša sila" sekularizovana i ovde zamenjena ulogom Lovca koji ima moć da iskušava, kažnjava ili nagrađuje Mladića. Ovakvo tumačenje doprinosi ideji uloge *gospodara* u ovoj vrsti porno filmova, pred kojim je *potčinjeni* nemoćan, ali koji ga na kraju nagrađuje pružajući mu spasenje. Takođe, stvaranje radnje i poruke moralne prirode, svojstveno legendarnim pričama, ovde doprinosi ideji *preobražaja* Mladića putem patnje, preko boljeg razumevanja sebe do zaslužene nagrade.

Funkcije Mladića (pasivan akter)	<i>Straight Manhunt</i> <i>Deo I (sadržaj narativa)</i>	Funkcije Lovca (aktivan akter)
Uvod (forma predanja)	<i>I)</i> <i>Nekada davno živeše Mladić sa izabranicom svoga srca. Srećni bejaše njihovi dani, strast i smeh iđahu ruku pod ruku. Ono što naš junak ne znade je da Lovac koga on često viđaše ima srce samo za njega i ni za jednoga drugoga. Dugo Lovac gledaše Mladića čekavši da i on tu ljubav uvidi, ali uzalud Mladić beše slep za Lovčevu strast.</i>	Uvod (forma predanja)
I) Mogućnost ostvarenja procesa	<i>II)</i> <i>Jednog dana Lovac, ne mogavši više da izdrži, razape lance da se Mladić u njih sveže i sede da čeka Mladića.</i>	I) Mogućnost ostvarenja procesa
II) Aktualizacija procesa: Mladićeva (pasivan) akcija odsustvuje zbog ignorancije	<i>III)</i> <i>Posle dugog čekanja, Mladić se u zamku uhvati i Lovac ga otevši odvuče u svoju kolibu.</i>	II) Aktualizacija procesa: Lovac (aktivan) hvata Mladića
III) Postignuće/nepostignuće procesa		III) Postignuće/nepostignuće procesa

Tabela 1. Deo I. Kompozicija predanja

Funkcije Mladića (protagonista, aktivan nevoljni akter)	<i>Straight Manhunt Deo II (kompozicija legendarne priče)</i>	Funkcije Lovca (antagonista, aktivan voljni akter)
Susret junaka sa problemom	<i>Mladić skinut do gole kože i u teške lance uvezan stade da moli Lovca da ga pusti,</i>	Susret s junakom
Iskušavanje junaka	<i>na šta ovaj reče: "Ti ni ne znaš da si nesrećan i da si sam sebi najgori neprijatelj. Pokazaću ti svoju čežnju i ljubav i pomoći ću ti doznaš šta ti je uistinu srcu drago."</i>	Iskušavanje junaka
Negativna reakcija junaka - Suprotstavljanje	<i>Mladić na to uzdrhta i reče da voli nikog drugog do svoju dragu.</i>	Neuspeh iskušavanja
Ponovno iskušavanje	<i>Lovac se nasmeja i stade ga šibati, vrelim voskom polivati, klještima pritiskati, svojim polnim organom kušati i volju mu lomiti.</i>	Kažnjavanje
Ponovna negativna reakcija junaka - Suprotstavljanje	<i>Posle nebrojeno sati, stade Mladić Lovca moliti da stane,</i>	Neuspeh ponovnog iskušavanja
	<i>ali Lovac beše neumoljiv i reče mu: "Zašto moliš da stanem, Mladiću, kada tvoja muškost pokazuje uživanje iako tvoj um ne želi to da prihvati."</i>	Ponovljeno kažnjavanje
Pozitivna reakcija junaka na iskušavanje	<i>Mladić se tada zamisli i setivši se kako je potajno pogledavao Lovca, shvati da je Lovac sve vreme u pravu. Zatim Mladić priznade svoju ljubav Lovcu i time razbi okove koji su svezivali njegovu dušu i prigrlili Lovčeve okove kao iskrenu težnju srca.</i>	Uspeh iskušavanja i uslov za akciju - nagrađivanja junaka
Prestanak iskušavanja	<i>Na to Lovac se saže i strasno poljubi Mladića posle čega konačno usledi dugo očekivana penetracija i vrhunac uzajamne ljubavi.</i>	Funkcija nagrađivanja junaka
Nagrada	<i>Jutro osvamu, u Lovčevoj kolibi Mladić i Lovac probudiše se srećno zagrljeni i tako su živeli srećno do kraja svog života.</i>	Uspeh i konačna nagrada

Tabela 2. Deo II. Kompozicija legendarne priče

Interpretacija

U trećoj epizodi, nakon početnog neuspeha i ponovljenog iskušavanja, uspešno su se odigrale sve provere (kvalifikujuća, glavna i glorifikujuća) i došlo je do razrešenja, nagrađivanja i srećnog kraja. Tek je u ovom poslednjem delu otkriven *pravi protivnik* – "okovi koji su svezivali Mladićevu dušu", kao i pravi pomoćnik – Lovac, koji je tokom iskušavanja preuzeo na sebe naizgled ulogu protivnika. I Prop je isticao da se pomoćnik može pojaviti tokom kvalifikujuće provere kao protivnik (na primer Baba Jaga u ruskim bajkama), ali po posledicama radnje otkriva se prava uloga aktera. Naime, pomoćnik uvek na kraju nagradi junaka, dok protivnik mora biti pobeđen, na ovaj ili onaj način. Ipak, ovakvo definisanje protivnika u ovoj pornografskoj fantaziji bilo bi donekle diskutabilno u primeni Propovog delokruga ličnosti, budući da "okovi koji su vezivali dušu" ne bi mogli da se pojave zbog toga što je u pitanju koncept, a ne antropomorfno biće. Ova pozicija se može tumačiti i iz tačke gledišta Lovca koji, zbog svojih seksualnih sklonosti, smatra da je Mladić na pogrešnoj strani, te da je zbog "okova koji su mu svezivali dušu" primoran na heteroseksualne odnose budući nesvestan svog pravog bića. Zato Lovac preuzima niz akcija da bi ga preobratio i postigao svoj cilj sredstvima BDSM prakse.

Koncept žanra pokazuje da je moć promene data Lovcu, koji je homoseksualno orijentisan, pri čemu se ta uloga manifestuje kroz ulogu *gospodara* – nekog ko ima moć da nasilno ostvari svoju nameru, što je za Manhunt BDSM porno kategoriju dovoljno za uspešno ostvarivanje osnovnog cilja – adekvatnog užitka korisnika ovog žanra. Ovaj momenat nas navodi na zaključak da s obzirom na specifičnost narativa, odnosno činjenice da svi pornografski klipovi imaju za cilj da izazovu seksualnu uzbuđenost, nema skrivenog značenja niti se žanr koristi skrivenom simbolikom, već da značenje izlazi na videlo nakon primenjene narativne analize koja nam pomaže da bolje uočimo pobude i psihološku evoluciju ličnosti. Stavljanjem narativa u adekvatni sociokulturni i žanrovski kontekst postizemo bolje razumevanje motivacija likova u ovoj pornografskoj fantaziji, budući da sadržaj manifestnog nivoa stvara kulturološki problem dodeljivanja dobrih osobina kidnapovanju, mučenju (iskušavanju) i nametanju volje.

Postavlja se pitanje kako bi nepripadnici BDSM kulture reagovali na osnovnu temu ovog narativa koja se krije u postizanju zadovoljstva, čak i promene seksualne orijentacije kroz silu, mučenje, kažnjavanje, pokoravanje. U svakom slučaju, u pitanju je društveno sankcionisano ponašanje koje je pojačano činjenicom da se u ovom slučaju poverenje, odnosno monopol na raspolaganje moći predaje pojedincu, a ne društvu. Dakle, društvo ovu situaciju može dodatno da percipira kao problematičnu, između ostalog i zato jer je di-

stribucija moći obrnuta upravo zato što je Mladić taj koji na kraju odlučuje kome predaje vlast nad sobom, ali je u isto vreme i predmet požude.

Međutim, početna virtuelnost akcije te stoga neizvesnost da li će se heteroseksualni mladić predomisliti u pogledu sopstvene seksualnosti zajednička je za obojicu protagonista, iako su njihovi ciljevi različiti. Ova činjenica nam ukazuje da homoseksualnost ostaje neprihvaćen/pritajen društveni koncept seksualnosti i na neki način predstavlja egzotične i neobične želje. S obzirom na to da je homoseksualna grupa ne samo stigmatizovana i diskriminisana, već joj se pripisuje i feminizirano ponašanje, ovaj narativ može biti sredstvo ohrabivanja ispoljavanja seksualnog nagona kao potvrde muškosti kod homoseksualaca. Takođe, analizirajući ovu poziciju iz perspektive Mladića, možemo govoriti o latentnoj ili bolje rečeno dvojako, biseksualnoj prirodi svakog pojedinca. U širem konceptualnom smislu, međutim, priča ostavlja prostor za promišljanje alternativnog rešenja, odnosno neuspeha akcije da se u "normalnim" okolnostima dragovoljno i bez prisile promeni nečija heteroseksualna orijentacija. Ova analiza bi, takođe, mogla da ima značaja za bolje razumevanje različitih uslova prisilne (ili dragovoljne) promene seksualne orijentacije u restriktivnim uslovima, na primer u zatvorima, u kojima dolazi do ogoljene manifestacije društvene moći i hijerarhije između nadmoćnih i podređenih aktera, a koji tu društvenu raslojenost crpu iz drugih socijalnih odnosa a manifestuju je, između ostalog, i kroz seksualnu eksploataciju potčinjenih osoba.

Završno razmatranje

Izgleda da homoseksualnost i nije toliko neobična, ako se uz nju veže dominacija. Ono što našem narativu daje specifičnost je pozicija junaka, koji je ne samo savladan dominacijom homoseksualca, već se i prepušta uživanju i zaljublivanju u svog Lovca. Po mišljenju Dworkinove, glavna tema pornografije kao žanra je muška moć, njena priroda, njena važnost, njena upotreba, njeno značenje (Dworkin prema Williams 2004, 732). U analiziranoj priči očigledna je upotreba i značaj moći u seksualnosti i zaljublivanju. Homoseksualac može biti uspešan ljubavnik ako poseduje maskuline osobine, a heteroseksualac može pristati da ispolji svoju potisnutu homoseksualnost samo ako bude savladan i osvojen od strane *pravog* muškarca. Kada se postavi pitanje koje je problematizovala jedna studentkinja na seminaru o pornografiji koji je organizovala Linda Viliijams: "Kakva je uloga homoerotizma u patrijahlnoj, homofobičnoj kulturi?" dobija se jednostavan odgovor: *homoseksualci su prihvatljivi samo ukoliko se ponašaju heteroseksualno*. Ova paradoksalna tvrdnja ukazuje da se uz heteroseksualnost vezuju dominacija i moć, ili bolje rečeno da je uz te attribute lakše prihvatljiva i homoseksualnost. Dominacija deluje da bi održavala mir i slogu u grupi i sprečila nesporazume koji

bi mogli dovesti do ozbiljnih borbi (From 1989, 133). Ovo jasno pokazuje da se za održavanje postojećih homoseksualnih pozicija u društvu mora boriti, što se u našem slučaju događa na latentnom nivou izraženom u pornografskim klipovima Manhunt kategorije, koji možda čak i ironično prikazuju upotrebu i demonstraciju moći u homoerotici. Analiziranje pornografskih klipova Manhunt kategorije otvorilo je pitanje moći ili želju homoseksualnih muškaraca za moći nad objektom svojih seksualnih fantazija, koje se po pravilu vezuje za druge muškarce. Takođe, analiza nam je ukazala na sporost pomeranja društvenih uloga u seksualnosti. Svi uočeni rezultati analize su početak istraživanja i razumevanja društvenih fenomena koji se očituju kroz trenutno najdostupnije i najrasprostranjenije sadržaje na internetu, što je dovoljan argument za opravdanost primenjene analize Kloda Bremona na ovu vrstu vizuelnog materijala koji je, sam po sebi, fantazija i samim tim ima i strukturu sličnu bajkovitim narativima.

Literatura

- Antonijević, Dragana. 2010. *Ogledi iz antropologije i semiotike folklora*. Beograd: Srpski genealoški centar – Odeljenje za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta, Etnološka biblioteka 51.
- Bremond, Claude. 1973. *Logique du récit*. Paris: Édition du Seuil.
- From, Erih. 1989. *Anatomija ljudske destruktivnosti*. Dostupno na: <http://www.scribd.com/doc/6472311/Erich-Fromm-Anatomija-Ljudske-Destruktivnosti-I-Knjiga>
- Price, Stuart. 2010. *Propp's theory*. Dostupno na: <http://www.adamranson.plus.com/Propp.htm>
- Prop, Vladimir. 1982. *Morfologija bajke*. Beograd: XX vek.
- Williams, L. 2004. Porn Studies: Proliferating Pornographies On/Scene: An Introduction. U: *Porn Studies*, Linda Williams (ed.), 1-27. Duke University Press.
- Vilijams, R.V. 2005. Seks i moralizam: pornografija i cenzura u Britaniji. U: *Uvod u studije medija*, Adams Brigs i Pol Kobli (ur.), 718-751. Beograd: Clio.
- Weiss, M. H. 2006. Mainstriming Kink: The Politics of BDSM Representation in U.S. Popular Media. U: *Sadomasochism powerful pleasures*, Kleinplatz, P. J. and Moser, C. (eds.). New York: Harrington Park Press.
- Štambuk, V. 2005. *Informatika i Internet*. Beograd: Fakultet političkih nauka.

Izvori

www.xtube.com
www.tubegalore.com
www.maletube.com
www.xmaster.com
www.gay-torrentsnet.com
www.boundinpublic.com

Milica Vasić

PhD student at the Department of Ethnology and Anthropology,
Faculty of Philosophy, Belgrade

The Narrative Analysis of the Discourse on Homosexual BDSM Pornographic Video Clips of The Manhunt Variety

In this paper we have analyzed the ideal-type model of the story which represents the basic framework of action in Manhunt category pornographic internet video clips, using narrative analysis methods of Claude Bremond. The results have shown that it is possible to apply the theoretical model to elements of visual and mass culture, with certain modifications and taking into account the wider context of the narrative itself. The narrative analysis indicated the significance of researching categories of pornography on the internet, because it leads to a deep analysis of the distribution of power in relations between the categories of heterosexual and homosexual within a virtual environment.

Key words: narrative analysis, Claude Bremond, Manhunt pornographic films, homosexuality, distribution of power

L'analyse narrative du discours sur les clips porno homosexuels BDSM de la catégorie Manhunt

Dans cet article nous avons analysé le récit idéal-typique qui constitue le pivot de l'action des clips de la catégorie pornographique Manhunt de l'internet; notre analyse s'appuie sur l'analyse des récits de Claude Brémond. Nos résultats révèlent qu'il est possible d'appliquer ce modèle théorique à des contenus de la culture visuelle et à ceux de la culture de masse en faisant certaines modifications et en prenant en compte un contexte plus large du récit lui-même. L'analyse du récit a mis en lumière l'importance de l'étude des catégories pornographiques sur l'internet, notre recherche nous menant à une analyse en profondeur de la distribution du pouvoir dans la relation homosexuel-hétérosexuel dans un environnement virtuel.

Mots clés: analyse des récits, Claude Brémond, films porno Manhunt, homosexualité, distribution du pouvoir

Primljeno: 04.10.2011.

Prihvaćeno: 10.12.2011.